

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА УСТАНОВА
«АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою ДННУ «Академія фінансового управління»

Протокол № 11 від 27 вересня 2022 р.

Віце-президент ДННУ «Академія
фінансового управління»

О. О. Любич

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(для освітньо-наукових програм 2022 року затвердження)**

Нефінансова звітність

рівень вищої освіти	третій (освітньо - науковий) рівень
галузі знань	05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності	051 «Економіка», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-наукові програми	«Економіка», «Фінанси, банківська справа та страхування»
тип дисципліни	вибіркова

Київ 2022

Автор:

Кучерява Мар'я Василівна - кандидат економічних наук, завідувач Центру впровадження результатів фінансово-економічних досліджень ДННУ «Академія фінансового управління».

Рецензенти:

Корнєєва Юлія Володимирівна – д.е.н., завідувач відділу макроекономічного регулювання та міжнародних економічних відносин НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління», гарант ОНП «Економіка» (доктор філософії),

Олійник Яна Вікторівна – д.е.н., доцент, директор Інституту післядипломної освіти ДННУ «Академія фінансового управління», гарант ОНП «Облік і оподаткування» (доктор філософії),

Олієвська Мирослава Григорівна – д.е.н., завідувач відділу бюджетних видатків соціальної сфери та економічного розвитку НДФІ, гарант ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» (доктор філософії).

Форма навчання —	очна (денна), заочна
Семестр —	3
Кількість кредитів ECTS —	3
Форма підсумкового контролю —	диференційований залік
Мова викладання —	українська

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні Інституту післядипломної освіти 01.09.2022 р., протокол № 9.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	6
Тема 1. Формування глобального інформаційного простору просування концепції сталого розвитку	6
Тема 2. Теоретичні підходи до нефінансової звітності	6
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення складання нефінансової звітності	6
Тема 4. Організаційне забезпечення складання та подання нефінансової звітності	7
Тема 5. Методичні аспекти формування суб'єктами господарювання України звіту про управління	7
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	8
4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ	9
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	9
6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	10
6.1. Нормативно-правові акти	10
6.2. Основна література	10
6.3. Додаткова література	11
6.4. Інформаційні ресурси	12

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Нефінансова звітність» є однією з вибіркових навчальних дисциплін підготовки докторів філософії за освітньо – науковими програмами «Економіка», «Фінанси, банківська справа та страхування». Навчальний процес орієнтований на самостійне вивчення і проведення лекційних, індивідуальних занять, консультацій.

З метою створення безпечних умов організації навчального процесу передбачена можливість проведення усіх занять в Академії у дистанційному режимі із використанням хмарного сервісу організації відеозв'язку ZOOM.

Анотація. Практичні засади складання нефінансової звітності є інноваційними та актуальними. Важливим є вивчення національних та міжнародних ініціатив з питань складання нефінансової звітності. Вивчення дисципліни «Нефінансова звітність» дозволить здобувачам вищої освіти орієнтуватись в питаннях реалізації підприємствами концепції корпоративної соціальної відповідальності, відображення інформації про політику, стратегічну мету та загальну візію діяльності суб'єкта господарювання, організаційно-методичних аспектах підготовки нефінансових звітів (звіт про управління, звіт зі сталого розвитку та інші).

Метою дисципліни є поглиблення теоретичних і практичних знань у сфері складання нефінансової звітності та розкриття інформації про економічні, екологічні та / або соціальні наслідки діяльності підприємств, що дозволяє внутрішнім та зовнішнім зацікавленим користувачам приймати обґрунтовані рішення щодо впливу підприємства, яке звітує, на економіку, навколишнє середовище та / або суспільство.

Відповідно до окресленої мети визначені наступні **завдання дисципліни:**

- розуміння необхідності прив'язки стратегії соціальної відповідальності бізнесу до фінансових рішень у межах та поза межами підприємства;
- формування поглибленого сприйняття сутності нефінансової звітності на засадах сучасних економічних теорій і професійної практики;
- поглиблення розуміння впливу розміру, структури, напрямів та обсягів діяльності підприємства на фінансовий, промисловий, людський, інтелектуальний, соціальний та природний капітали у довгостроковому періоді;
- ознайомлення з організаційними засадами складання нефінансової звітності.

Інформацію про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за освітньо-науковими програмами та результати навчання за дисципліною наведено нижче.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Теми	Всього, год	Лекції, год.	Індивідуальні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Форма оцінювання
1.	Формування глобального інформаційного простору просування концепції сталого розвитку	14	2	2	10	Дискусія, есе
2.	Теоретичні підходи до нефінансової звітності	19	2	2	15	Підготовка тез доповіді та участь в роботі міжнародної конференції
3.	Нормативно-правове забезпечення складання нефінансової звітності	19	2	2	15	Доповідь, презентація
4.	Організаційне забезпечення складання та подання нефінансової звітності	19	2	2	15	Доповідь, презентація
5.	Методичні аспекти формування суб'єктами господарювання України звіту про управління	19	2	2	15	Аналітична робота з оцінки практики нефінансового звітування підприємств України, комп'ютерне тестування
Всього навчальних годин		90	10	10	70	-

Підсумковий контроль – диференційований залік.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Формування глобального інформаційного простору просування концепції сталого розвитку

Концепція «сталого розвитку». Еволюція її розвитку. Тенденції світової економіки в ХХІ ст. в контексті оновленої парадигми «інвестиції-розвиток». Процеси інтернаціоналізації світового господарства. Підвищення значення міжнародних економічних відносин як один з основних наслідків загальної інтернаціоналізації. Корпоративна соціальна відповідальність: принципи та моделі. Міжнародні та національні ініціативи в сфері сталого розвитку. Формування глобальних інститутів громадянського суспільства. Інструменти та механізми фінансового управління для досягнення суспільно значимих цілей. Базові інституційні складові, що характеризують формальні й неформальні особливості взаємодії державних та приватних структур.

Тема 2. Теоретичні підходи до нефінансової звітності

Підходи до трактування поняття «нефінансова звітність» в сучасних економічних теоріях. Дослідження інституційної природи нефінансової звітності в роботах вітчизняних та зарубіжних науковців. Вектор зростання соціально-економічної значущості нефінансової звітності в контексті удосконалення підходів до стратегій її розвитку. Сфера застосування, цілі та особливості розкриття інформації в нефінансовій звітності. Принципи складання нефінансової звітності. Види нефінансової звітності.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення складання нефінансової звітності

Інституціональне забезпечення синергетичної моделі розвитку бухгалтерського обліку в умовах глобального сприйняття Концепції сталого розвитку. Залучення України до глобальних тенденцій поширення доктрини сталого розвитку. Стан імплементації положень Директиви 2013/34/ЄС. Зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року N 996 в контексті посилення підзвітності та прозорості діяльності визначених видів підприємств України. Стан адаптації вимог міжнародного та європейського законодавства й норм в контексті розкриття інформації щодо корпоративної соціальної відповідальності у вітчизняних умовах. Перешкоди імплементації законодавства ЄС, що регулює різноманітні аспекти стандартизації підготовки й подання нефінансової звітності. Нормативно-правове забезпечення складання нефінансової звітності в Україні. Розбіжності вітчизняного законодавства та Директиви 2013/34/ЄС щодо складання нефінансової звітності.

Тема 4. Організаційне забезпечення складання та подання нефінансової звітності

Необхідність імплементації положень Директиви 2013/34/ЄС та внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року N 996 щодо встановлення вимог складання звіту про управління. Міжнародні стандарти нефінансової звітності. Сфера застосування, цілі та принципи складання звіту про управління. Порядок складання звіту про управління. Проблеми запровадження нефінансової звітності.

Тема 5. Методичні аспекти формування суб'єктами господарювання України звіту про управління

Підходи вітчизняних та зарубіжних науковців до визначення змісту звіту про управління. Формування інституціонального середовища запровадження звіту про управління. Оцінка діючого нормативно-правового забезпечення, що регулює складання та подання звіту про управління в Україні. Стан методичного забезпечення звіту про управління в Україні. Методичні аспекти складання та подання звіту про управління. Суб'єкти підготовки звіту про управління. Показники та методики їх розрахунку, які охоплюють економічні, екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності підприємств. Їх розкриття в звіті про управління.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється у формі диференційованого заліку.

Диференційований залік передбачає оцінювання засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу на підставі поточного контролю (за результатами роботи на індивідуальних заняттях, а також контрольних заходів). Підсумковий контроль у формі диференційованого заліку визначається як сума балів, отриманих здобувачами вищої освіти під час поточного контролю протягом усього семестру.

Підсумкове оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою Академії, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Умови результатів підсумкового оцінювання знань здобувачів вищої освіти

100-бальна шкала Академії	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
85–89	B	добре
75–84	C	
70–74	D	
60–69	E	задовільно
35–59	FX	
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Умови результатів поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Максимальна кількість балів за 1-у роботу	Разом
Дискусія, есе	15	15
Доповідь, презентація	15	30
Підготовка тез доповіді та участь в роботі міжнародної конференції	15	15
Аналітична робота з оцінки практики нефінансового звітування підприємств України	10	20
Комп'ютерне тестування	20	20
Всього за поточну успішність:		50

З навчальної дисципліни «Нефінансова звітність» передбачено такий перелік видів індивідуальних завдань:

- аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою;
- написання есе;
- аналітичний звіт про власні наукові дослідження за відповідною тематикою;
- підготовка презентації (доповіді) за заданою тематикою;
- виконання завдань в рамках дослідницьких проєктів Академії;
- переклад іноземних літературних джерел за заданою проблематикою.

4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Нефінансова звітність» мають виконуватись здобувачами самостійно. Для оцінювання надаються лише результати власної роботи здобувача.

Роботи, що містять копіювання оригінальних текстів без посилання на джерела інформації, або компіляцію текстів з оригінальних джерел, оцінюються в 0 балів. Усі роботи перевіряються на антиплагіат.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Кучерява Мар'я Василівна, кандидат економічних наук, завідувач Центру впровадження результатів фінансово-економічних досліджень ДННУ «Академія фінансового управління».

Електронна пошта: piven_maria@ukr.net

Google

Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=7z2kVsIAAAAJ&hl=uk>

ID ORCID: 000-0003-2948-1234.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

6.1 Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV.
2. Наказ Міністерства фінансів України від 7.12.2018 року № 982 «Про затвердження Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління».
3. Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 № 911-р.
4. Про схвалення розроблених Міністерством фінансів планів імплементації деяких актів законодавства ЄС у сфері бухгалтерського обліку та аудиту: розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 345-р;
5. Закон України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС» від 18.03.2004 року № 1629-IV;
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами.
7. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC
8. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups.
9. Повідомлення Європейської Комісії 2017/C215/01 Керівництво з нефінансової звітності (методика складання звітності з нефінансової інформації).

6.2 Основна література

1. Запровадження нефінансової звітності в контексті імплементації в Україні законодавства ЄС / Т. І. Єфименко, Л. Г. Ловінська, Я. В. Олійник та ін.; ДННУ «Акад. фін. управління». – Київ, 2017. – 293 с. (електронне видання). URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=462&num=1.
2. Звітність підприємств про сталий розвиток в умовах пандемії COVID-19: монографія / Т. І. Єфименко, Л. Г. Ловінська, Я. В. Олійник, М. В. Кучерява; ДННУ Акад. фін. управління”. – Київ, 2021. – 242 с. (електронне видання). URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=1030&num=1.
3. Управління державними фінансами: фіскальні правила, ризики, міжнародні стандарти / за ред. Т. І. Єфименко ; ДННУ “Акад. фін. управління”. – Київ, 2019. – 496 с.

6.3 Додаткова література

1. Kucheriava M. (2022). Institutional prerequisites for the development of non-financial reporting organisation model in countries with low-middle income countries (the case of Ukraine). *Journal of Corporate Governance, Insurance, and Risk Management (JCGIRM)*, 2022, Volume 9, Series 1, pp. 126-135. URL: <https://jcgirm.com/wp-content/uploads/2022/05/08.-Article-8-V9-S1-126-135.edited.pdf>
2. Oliinyk Y., Kucheriava M., Semenyshena N., Boiarova O. and Hryshchenko N. (2022). Companies' sustainable reporting: assessment and practice. *Independent journal of management&production (IJM&P)*, v.13, n.3, Special Edition ISE. DOI: 10.14807/ijmp.v13i3.1763
3. Lovinska, L., Oliinyk, Y., and Kucheriava, M. (2020), "Methodological approaches to assessing companies contribution to the implementation of SDGs and counteraction to COVID-19", *Finance of Ukraine*, No 10, pp. 47-63.
4. Iefymenko, T., Lovinska, L., Oliinyk, Y. and Kucheriava, M. (2021), "Practical commentary on preparing management report and disclosure of COVID-19 pandemic impact", *Finance of Ukraine*, No 6, pp. 7-28.
5. Barna, L., Eugenia, L., Ionescu, S. and Feleaga, L. (2021), "The Relationship between the implementation of ERP Systems and the Financial and Non-Financial Reporting of Organisations", *sustainability*, 13(21), pp. 11566, available at: <http://dx.doi.org/10.3390/su132111566>
6. Damayanti, C. and Prayoga, A. (2021), "Investor's Perspectives on the Financial and Non-Financial Reports", 3rd Annual International Conference on Public and Business Administration (AICoBPA 2020), available at: <http://dx.doi.org/10.2991/aeblr.k.210928.001>
7. Zheng, P. and Ren, Ch. (2019), "Voluntary CSR disclosure, institutional environment and independent audit demand", *China journal of Accounting Research*, 12(4), pp. 357-377, available at: <https://doi.org/10.1016/j.cjar.2019.10.002>
8. Oliinyk, Y., Kucheriava, M., Zinchenko, A. and Korytnyk, L. (2020), "Practice of non-financial reporting of enterprises of the extractive industry of Ukraine", *RFI Scientific Papers*, No 4, pp. 95-105.
9. Baret, P. and Helfrich, V. (2019), "The "trilemma" of non-financial reporting and its pitfalls", *Journal of Management and Governance*, Volume 23(2), available at: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10997-018-9430-z> (accessed 28 March 2022).
10. Maas, K. and Sampers, P. (2020), "The expected impacts of regulation non-financial reporting", *Maandblad Voor Accountancy en Bedrijfseconomie*, 94(7/8), pp. 265-274, available at: <http://dx.doi.org/10.5117/mab.94.55973> (accessed 28 March 2022).
11. Caputo, F., Peopizzi, R., Pizzi, S. & Milone, V. (2020). The Non-Financial Reporting Harmonization in Europe: Evolutionary Pathways Related to the Transposition of the Directive 95/2014/EU within the Italian Context. *Sustainability*, 12(1). doi: <https://doi.org/10.3390/su12010092>

6.4 Інформаційні ресурси

1. UNCTAD ISAR. URL: <https://isar.unctad.org> .
2. GRI. URL: <https://www.globalreporting.org> .
3. ISSB. URL: <https://www.ifrs.org/groups/international-sustainability-standards-board/>
4. UN Global Compact. URL: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>.